

חינוך לקיימות בגיל הרך

קדימה צורן תשע"ט - תש"ף

הטמעת מלאכות מסורתיות בגני הילדים

סיכום יוזמה רשותית לגיל הרך שנה"ל תשע"ט – תש"פ

"הקמת בית מלאכה מסורתי בגן"

במסגרת ועדת היגוי לגיל הרך בנוכחות הפיקוח על הגנים, מדריכת אשכולות הגנים והחינוך עלה הצורך להעמיק את למידת "הגן העתידי" כחלק מהתכנית השנתית בגנים.

מטרות:

- **זימות ויצרנות**- מרחבים חדשנים המעודדים יצרנות ברוח עשה זאת בעצמך.
- **גננות כ'מייקריות'**- גננות כיצרניות המפתחות יחד עם הילדים יוזמות ותכניות.
- **ביטוי אישי**- טיפוח תרבות זימית כמרחב בטוח לצוות ולילדי הגן להעלאת רעיונות וביטוי יכולות אישיות.
- **למידה במרחבי חיים**- הסביבה הקרובה כמקום רב משמעות ללמידה של ילדים צעירים: בקרבת הגן, הרחוב ושוכנות המגורים.
- **השתלבות הגן בקהילה**- תוך קיום יחסי גומלין וקידום יוזמות סביב "יהלומים תרבותיים" כחלק מנכסי מורשת הקהילה.

סיכום יוזמה רשותית לגיל הרך שנה"ל תשע"ט – תש"פ

"הקמת בית מלאכה מסורתי בגן"

יישום הפרויקט:

- הגננת יחד עם ילדי הגן בחרו אחת מהיוזמות אותה רצו לפתח בגן:
- בית נגריה
- בית אריגה
- פיתוח גינה לימודית

לאורך השנה הגננות למדו במפגשי האשכולות את עקרונות היוזמה ובשיתוף הרשת הירוקה כל גן קיבל ליווי מקצועי בן 3-4 מפגשים אישיים בגן.

- המלאכות המסורתיות מהוות עולם שלם, עמוק ומשמעותי בגן הילדים. הן מאפשרות תהליכי תכנון, בנייה וביטוי אישי משמעותיים, שיובילו את הילדים לחוויה של מסוגלות, העצמה וגישה בריאה אל החיים, חיבור אל הטבע ואל עצמם.
- כיום הילדים אינם חשופים ושותפים לתהליכי העבודה המספקים את התוצרים שבשימוש יומיומי שלהם, כמו גידול ירקות והכנת מזון, תפירת בגדים, תיקון חפצים ומוצרים וכו.

למה מלאכות מסורתיות?

- כתוצאה מכך, הם אינם חשופים לקשר שבין הצורך במוצר מסוים ובין העבודה הנדרשת לו. קיים נתק ובלבול בהבנת המציאות: המוצרים קיימים סביבנו בשפע עצום ואין עלינו להשקיע, כי הכל זמין ונגיש ללא מאמץ.
- באמצעות מלאכות היד מתאפשר חיבור בין דורי, הילדים רוכשים מיומנויות ולומדים טכניקות מגוונות ליישום ביצירה ואמנות חופשית.

תהליך משמעותי

• **'עשה זאת בעצמך' מהווה אלטרנטיבה לצריכה המוגברת** אל מול הרעיון שבני אדם מוגדרים על ידי מה שהם קונים.

• **המבוגרים והילדים מונעים על ידי מטרות פנימיות: הם בונים מתוך הנאה וסיפוק מהיצירה עצמה** ואינם מחפשים את המושלמות של התוצר הסופי; הם מתמודדים עם אתגרים ורוכשים מיומנויות לעבודה עם מכשירים וחומרים תוך פיתוח תחושת מסוגלות עצמית.

• **ברוח גישה זו, יש מקום להחזיר לגן הילדים את המלאכות המסורתיות שהיו נהוגות בגנים לפני שנים ונעלמו:** נגרות, קדרות, אריגה, בנייה בלבני בוץ וכדומה.

חינוך לקיימות והגן העתידי

גן חצב

- יזמות ויצרנות: התייחסות לילדי הגן כיזמים וכיצרנים של תכנים ומוצרים באופן המטפח יצירתיות חדשנות ומקדם תרבות של 'עשה זאת בעצמך' - מעבר מצרכן ליצרן.

לא כל דבר חייבים לקנות. אפשר לבנות יחד צעצועים לבית הבובות ולהאריך את חייהם של הרהיטים בגן ע"י תיקון וחידוש באמצעות כלים פשוטים.

"סדנת חומרים" - יצרנות ויוזמה סדנת חומרים לשימוש חוזר מעודדת פעילויות של תכנון, בנייה ויצירה.

חינוך לקיימות והגן העתידי

- **למידה בסביבות חיים** – למידה מתוך עשייה במרחבי העולם ה"אמיתי", תוך שימוש בכלים מתאימים ומתן הזדמנות לפתרון בעיות ולענות על צרכים של ממש.
- **ידע תהליכי וחווייתי ולמידה תוך התנסות:** עבודה בעץ לדוגמא מאפשרת למידה וחקר עצמאי, תוך הכרות עם העץ ואיכויותיו, עבודה עם כלי העבודה, הזדמנות להתנסות, ללמוד מטעויות ולתקן.

מלאכות וכישורים לחיים

גן אלה

- פיתוח מוטוריקה וכישורים חברתיים.
- הבנת הקשר בין מאמץ לתוצר.
- הבנת תהליכים ופיתוח יכולות תכנון
- עיסוק רפטיבי שיכול לתרום לריכוז, למיתון לחצים והרגעה.
- פיתוח יכולות יצרניות ותחושת מסוגלות וביטחון עצמי.
- הפיכת הסדנה בגן למקור ללמידה של כישורים ויכולות פרקטיות.

מלאכות וכישורים לחיים

- עשייה לאורך זמן ובעלות תוצר משמעותי.

- ויסות חושי: יש ילדים שזקוקים לגירויים, כגון לדפוק בפטיש,

- לשייף בנייר זכוכית ועבודות כפיים

- שמחזקות את יכולת הריכוז ואת קשר עין-יד.

- חיבור לשורשים משפחתיים / עדתיים

גן רותם

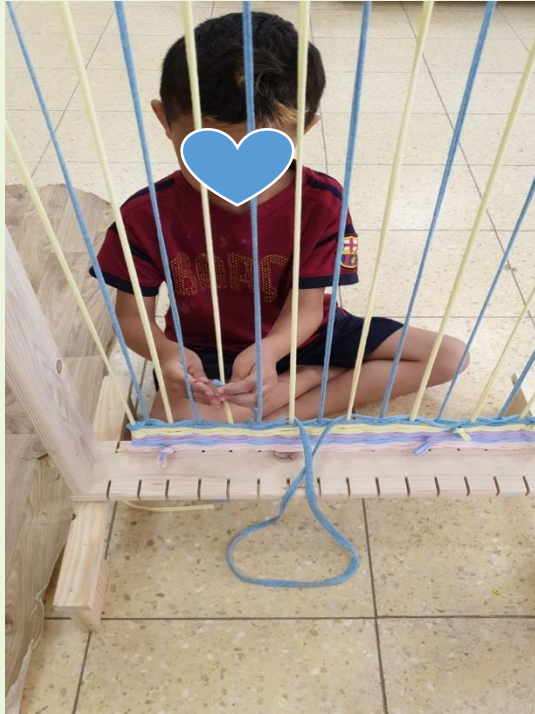

מהלך הפרויקט בקדימה צורן

גן נרקיס

- הגנים בקדימה צורן התחילו תהליך של למידה של מלאכות במסורתיות לקראת חודש מאי 2019. הפרויקט הציעה לכל גננת אפשרות לבחור תחום מלאכה בגן שלה: נגרייה, אריגה וגינה.
- כל הגנות קיבלו הנחייה אישית בגן בנושא שבחרה, הדרכה שכללה שימוש בכלי העבודה, בנייה של תהליך עבודה מותאם גיל עם הילדים והתאמת המלאכה למרחב הגן והחצר.
- כל גננת קיבלה ערכה עם ציוד בסיסי להתחלת הפרויקט

גן חצב

גן סביון

גן חצב

שותפים לפרויקט:

פיקוח לגיל הרך - אפרת קאופמן- מפקחת גנ"י,

דימנה כהן- מפקחת גני חמ"ד

מדריכת אשכולות קדימה צורן- תמר קוטליצקי

מנהלת מדור גני- אתי מזוז

הרשת הירוקה